

نگاهی به کارنامه دولت در زمینه شفافیت و مقابله با فساد

میدان بازی مفسدان تنگ شده است

◀ **گروه سیاسی /** با وجود برگزاری دادگاه‌های مفسدان اقتصادی که برخی از آنها مدیران اجرایی محسوب می‌شوند، باز هم می‌توان از عملکرد قابل توجه دولت در مبارزه با فساد و ایجاد شفافیت گفت. به این دلیل که دولت نه تنها در مواجهه با فساد خط قرمزی را به رسمیت نمی‌شناسد، بلکه برگزاری برخی از این دادگاه‌ها نشانه وجود سازوکارهای کشف فساد در دولت است، سازوکارهایی که بسیاری از آنها از سوی دولت پیشنهاد و در دیوانسالاری ایران تعبیه شده است. در همین حال، می‌توان از اقدامات دولت برای گسترش شفافیت هم گفت، اقدامات و رویکردهایی که ضمن پاسخ دادن به مطالبه اجتماعی شفافیت، به عنوان یک ریل گذاری در مسیر توسعه تاریخی نظام اجرایی و بوروکراتیک کشور هم محسوب می‌شود. هرچند کتمان نمی‌توان کرد که ایران در

زمینه ایجاد سازوکارهای شفافیت ساز و مقابله با فساد هنوز با نقطه مطلوب فاصله دارد. در این میان واقعیت دیگری هم هست مبنی بر اینکه در دولت‌های توسعه یافته هم فساد صفر نشده است. بنابراین می‌توان پرسید اصلی‌ترین سنجش شاخص فساد در کشورها چیست؟ مسأله اصلی، ریل گذاری قانونی یا بوروکراتیک برای مقابله با فساد، اعمال سازوکارهای شفافیت ساز در ساختار اداری و سیاسی و در نهایت برخورد غیرسیاسی با فساد است. همانکه از آن تعبیر به ارجحیت پیشگیری بر مقابله یا ضرورت مبارزه با فساد به جای مفسد می‌کنند. بر این اساس است که می‌توان گفت در سال‌های اخیر جمهوری اسلامی نیز گام‌های بلندی برای نیل به این اهداف برداشته است. این گام‌ها بسته به نوع خود، گاهی بلند بود و گاهی کوتاه. حتی برخی از این تلاش‌ها به سرانجام هم نرسیده است. اما هر چه باشد، دست کم این نوید را با

خود دارد که زیرساخت‌های مقابله با فساد و شفافیت، بویژه به لحاظ مفهومی و ادبیات مربوط به آن، یعنی قانونگذاری و ظرفیت‌های نرم افزاری تاحد زیادی فراهم شده است.

■ تقاضا برای شفافیت

شاید برخی ادعا کنند که دولت در برداشتن گام‌های عملی برای شفافیت توفیق چندانی نداشت. اما کسی نمی‌تواند این واقعیت را نادیده بگیرد که حمایت سیاسی و عملی دولت از ادبیات شفافیت و پیشگام شدن در سازوکارهای شفافیت ساز، زمینه ساز گسترش این مطالبه ملی بوده است. به همین دلیل، امروز تلاش برای شفافیت به امری برگشت ناپذیر تبدیل شده است. کما اینکه هیچ چهره سیاسی یا اجرایی نمی‌تواند در پیشگاه افکار عمومی به صورت علنی با شفافیت مخالفت کند. در بسیاری اوقات، ادبیات و مطالبه شفافیت، در بالاترین سطوح دولت

میزان